

IMODŽEN KILI

OSLOBOĐENJE

Sa engleskog preveo
Igor Solunac

Prvo izdanje, 2022

Ova publikacija u celini ili u delovima ne sme se umnožavati, prešampavati ili prenositi u bilo kojoj formi ili bilo kojim sredstvom bez dozvole autora ili izdavača niti može biti na bilo koji drugi način ili bilo kojim drugim sredstvom distribuirana ili umnožavana bez odobrenja izdavača. Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač po odredbama Zakona o autorskim pravima.

Prvi deo

MARSELJ, JANUAR 1943.

1.

Bila je to rđava zamisao. Veoma rđava zamisao. Dođavola.

Nensi je na trenutak sklopila oči čučnuvši iza ostataka raznesenog zida i duboko udahnula. Zadah zgradâ u plamenu liznuo joj je niz grlo, dim joj je štipao oči i potiskivao je u uzano skrovište dok su je hvatali grčevi. Sada je već jasno čula glasove nemačke patrola koja se približavala.

Auf der linken Seite. S leve strane.

Zidić iza kojeg se do juče skrivala bio je deo kuće, nečijeg doma. Tek jedno od hiljadu prebivališta u ovom kraju Marselja, gde su se manje uglađeni stanovnici grada godinama tukli, varali i cenjkali kroz život iz dana u dan.

Sada se krila u ostacima prljave sobice, u svom drugom najboljem kaputu i trećim najboljim cipelama s potpeticama. Prokletnice su je žuljale. Zimsko nebo bez oblačka videlo se kroz ostatke gornjeg sprata, ali prostorija je imala samo jedna vrata. Napravila je glupu grešku kad se ovde sakrila od nemačke patrola. Švrljali su kroz ruševine, dok su njihove kolege nastavljale da postavljaju eksploziv dalje uz brdo, isterujući bivše stanare Stare četvrti iz rupa. Išli su od kuće do kuće, a ova je bila sledeća. Tupi udarci i zvuk obrušavanja zidova uz povremenu paljbu suvo su odzvanjali s brda.

– Pronašli su još pacova, momci – rekao je stariji glas, koji je verovatno pripadao oficiru.

– Ali ja želim miša – odgovorio je neko od njegovih ljudi, i svi se nasmejaše.

Većina Nensinih imućnih prijatelja ne bi ni pomislila da kroči u ovaj deo grada, čak ni pre rata. Suviše opasno. Preterano čudno. Međutim, prvog dana u Marselju, pet godina ranije, Nensi je pronašla put do strmih, uzanih uličica Stare četvrti i zaljubila se u nju, kao i u grešnike, pijance i kockare koje je tamo otkrila. Obožavala je njene ljutite, hirovite boje i suprotnosti, i uronila u njih bez ustezanja. Naravno, imala je dara da odlazi kuda ne bi smela, zbog čega je i mogla da zarađuje kao izveštač u Francuskoj. Uz to je znala da, kao Australijanka, može da se prepusti onome na šta većina Francuskinja, tako zabrinutih za svoj ugled, nije smela ni da pomisli. U godinama koje su usledile Nensi se neustrašivo kretala vijugavim uličicama i sokacima, pušila cigarete s momcima na uglu i razmenjivala psovke s njihovim gazdama. Čak ni kada se verila s jednim od najbogatijih preduzimača u gradu nije prestala da ide kuda god poželi. I sve je bilo u redu. Na početku rata, pošto su se zalihe čak i u Višijevim oblastima istanjile, Nensi je odavno bila bliska s gradskim trgovcima na crno.

– Prazno, kapetane!

– U redu, idemo na sledeću, momci.

Onda su došli nacisti u svoj svojoj ružnoći i doneli usputno nasilje, a vera da postoje delovi Francuske koji još nisu zauzeti je isparila. Odlučili su kako je najbolji način obračunavanja sa izazivačima, krijumčarima i lopovima u Staroj četvrti spaljivati im kuće i streljati svakoga ko nije na vreme utekao.

I tako je, skrivena iza zidića, dok se patrola neumoljivo približavala, Nensi nevoljno priznala sebi: dolazak ovamo na poslednji zadatak, dok esesovske trupe preturaju po ruševinama u potrazi za preživelim i beguncima, bio je veoma loša zamisao. Naročito što su sadisti čizmaši zapravo tragali za kurirom

Pokreta otpora i krijumčarem poznatim kao Beli Miš, a ti si, gospođice Nensi Vejck, bivša novinarko i potonja razmažena princezo viših slojeva Marselja, zapravo *bila* taj Beli Miš – što je tu zamisao i činilo tako nimalo dobrom i nimalo pametnom, i uopšte vrlo lošom.

Doduše, nije imala izbora. Svaki zadatak na koji je upućivana bio je važan, ali ovaj je bio od presudnog značaja i morao se obaviti danas, sve i ako su Nemci svet oko nje cepkali u froncle. Izašla je odlučno iz raskošne vile gde je živela sa Anrijem, provukla se između patrola, pronašla određenu osobu, primorala unezverenog smutljivca da ispuni pogodbu i dobila ono po šta je došla. Paketić je bezbedno skrivala pod pazuhom, umotan u gomilu nacističkog smeća Višijeve štampe. Koštao ju je dve hiljade franaka i vredeo svakog santima – *ako* se bude vratila živa.

Morala je odmah da izađe odatle. Nije bilo nade da će stići na sledeći sastanak ako je uhvate i preslišaju, makar pali i na priču nalik: *Ja, gospodine oficiru? Oh, skrenula sam u pogrešnu ulicu na povratku iz parnog kupatila. Tako otmeno izgledate u toj uniformi. Mora da vam je majka zaista ponosna. Sâm bog zna koliko puta se u poslednje dve godine izvukla zavodjenjem, s tračkom ruža na usnama, tajnim porukama i delovima radio-aparata ušivenim u tašnu ili čvrsto pričvršćenim za butinu. Zaista mora, mora da stigne na taj sastanak.*

Dva muškarca su već bila u predsoblju. Dođavola, dođavola. Ako bi uspela da ih nekako istera na ulicu, mogla bi da pobegne kroz zadnji izlaz. Ili to, ili da zapuca.

Posegla je za tašnom, izvukla revolver i ovlašila usne. Nema svrhe preispitivati se, ovo se jednostavno mora učiniti. Podigla je glavu i preko ivice raznesenog prozorskog okvira bacila pogled levo i desno niz ulicu. Kuća preko puta i dalje je imala deo drugog sprata, kao i ona do nje, na istočnoj strani.

Neko je škrtario na eksploziv. Nensi je ugledala stočić i nasred njega vazu u sobi bez zidova i tavanice. Jedna jedina ruža u njoj njihala se na povetarcu kako je vukao cug od plamena. Odlično.

Nensi je otvorila burence revolvera, ispraznila zrna u dlan, a zatim ih zafrljačila preko uske uličice. Vojnik na ulici se okrenuo, namrgođen, naslutivši kretanje. Nensi se ponovo pribila uza zidić, zadržavajući dah. Jedan. Dva. Začuo se prasak, kada je vatra konačno stigla do prvog metka, a zatim još jedan.

– Uzvрати paljbu!

Dvojica vojnika u predsoblju izleteše na ulicu i osuše paljbu prema zgradi u plamenu. Nensi je osetila miris kordita kad se iskrala iz sobe i potrčala ka zadnjim vratima. Patrola je i dalje pucala na duhove. Odgurnula je zadnja vrata, protrčala kroz usko, ruševinama zasuto dvorište, i poletela ka lavirintu bezimernih uličica sve dok se nije našla u prilično mirnoj Ulici Bon Paster. Pustoj. Potrčala je niz brdo uz pobedonosni usklik, s paketićem pod jednom rukom, dok je drugom u rukavici pridržavala otmeni slamnati šeširić, iz sve snage se upinjući da se ne smeje i leteći ka trgu poput deteta koje juri na biciklu.

Pravo na još jednu patrolu. Zamalo. Stajali su joj okrenuti leđima. Pribila se uz najbliži zid i polako uspinjala uz brdo. S prozora na spratu kuće preko puta posmatrala ju je mačka i trepnula ka njoj.

Nensi ju je posmatrala odozdo, pritisnuvši kažiprst na usne, u nadi da živuljka ne može s tolike udaljenosti da zaključiti kako je u pitanju osoba koja više voli pse. Pola metra istočno ugledala je početak tihe i prazne ulice. Sokače, jedva dovoljno široko da se prođe i zatrpano svakojakim đubretom.

Stigla je do njega i ušunjala se postrance, trudeći se da kaputom ne dotiče zidove koji su se činili sumnjivo masnim. Isto je bilo i s kaldrmom. Gospode, kakav smrad. Čak ni odvodi

na ribljoj pijaci usred leta ne zaudaraju tako. Disala je na usta, zaglušena snažnim damarima srca. Nadala se da će joj služavka spasti cipele, iako su je našuljale. Uto ponovo začu glasove patrole. Uхватili su nekog jadnika i slušala ih je kako se izdiru na njega, kao i njegove blage odgovore. Zvučao je očajno, prestravljeno.

– Ne pokazuj im da se bojiš, družo – prošaptala je kroz stegnute zube. – To ih samo dodatno uzbuđuje.

– Na kolena!

To ne valja. Nensi je podigla pogled ka tananoj traci blistavoplavog neba iznad sebe i prošaptala molitvu. U boga nije verovala, ali možda Francuz ili Nemač s pištoljem jesu. Koliko li se ljudi skriva po kućama oko njih, osluškuje, prestravljeni da se mrdnu. Možda se i oni mole. Možda će i to nešto prominiti. A možda i neće.

Začula je škljocanje oroza, zatim krik i bat nogu ka njenom skrovištu. Budala je pokušavala da pobegne. Pucanj je odjeknuo o visoke zidove. Začula je krkljanje, veoma blizu nje, u trenutku kada je odjeknuo pucanj i pogledala u stranu taman da ga vidi kako pada, ispruženih ruku, uporedno s njenim skrovištem nasred strme kaldrmisane ulice. Lice mu je bilo okrenuto ka njoj. Gospode, on je samo dete. Imao je najviše osamnaest godina. Zurila je u njega i učinilo joj se da ju je video. Imao je maslinastu kožu dečaka rođenog pod marseljskim suncem, tamnosmeđe oči i visoke jagodice. Nosio je lanenu košulju radnika iz te oblasti, istanjenu pranjem, ali koju je posvećena majka očuvala zaslepljujuće belom. Bože dragi, njegova majka. Gde li je ona? Krv mu je tekla iz grudi i slivala se niz padinu između izdignutog, zakrivljenog kamenja. Usne su mu se micale, kao da želi da joj saopšti neku tajnu. A onda mu je lice zaklonila čizma nemačkog vojnika. Pogledao je unazad ka trgu i doviknuo nešto što Nensi nije razumela. Kratak odgovor.

Vojnik je skinuo pušku s ramena, otkočio je i podigao. Napravio je pola koraka unazad, pa je Nensi ponovo ugledala mladićevo lice. Svet se suzio na ovo parčence kaldrme, žuti, malterisani zid naspram nje obasjan suncem i pokret umirućih dečakovih usana. BUM! Krv i mozak potekoše ulicom. Telo mu se trznulo i ostalo nepomično, a svetlost u očima iznenada je potpuno nestala.

Nensi oseti navalu besa. Raspojasana, krvožedna kopilad. Zavukla je ruku u tašnu i stegla dršku revolvera, ali se s gorčinom priseti da je prazan.

– E, serem ti se – reče vojnik tiho, brišući krv s poruba šinjela. Stajao je preblizu. Sledeći put će biti pametniji. Podigao je pogled ka prozoru na kojem je ranije sedela mačka, a zatim levo i desno duž ulice. Nensi nije imala kud. Još koji časak i primetiće je, tu nije mogla ništa da učini, a ako ne može da ga ubije, moraće da ga prevesla. Pripremala je izgovore i laskanja. Treba li da glumi preplašenu devojkicu? Ili možda razjarenu francusku domaćicu, koja bi čak i esesovce prepala pričom o muževljevom bogatstvu i prijateljima na vrhu društvene lestvice? Napad može biti najbolja odbrana. Čak i da mu se samo prodere u lice bi joj donelo zadovoljstvo, makar je na kraju ustrelilo.

Još jedan povik s trga i vojnik se okrenuo. Spustio se nizbrdo, zabacivši pušku na rame, i ostavljajući Belog Miša u skrovištu, da se trese od besa.

Morala je da pričeka, pa je brojala do pedeset, zagledana u lice mrtvog mladića. Jedan. Hitler drži govor u Berlinu, Nensi je u uskom krugu novinara, ne razume reči, ali oseća raspomamljen, ružan polet gomile. Osvrće se ka prijateljima, stranim izveštačima koji poput nje žive u Parizu, i svi su došli u Nemačku da vide šta to smeru ovaj smešni čovečuljak. Svi do jednog behu stariji i daleko iskusniji od nje, ali izgledali

su podjednako uplašeno i zgađeno. Dva. Beč, siledžije u braon košuljama iz Šturmabtajlunga razbijaju prozore jevrejskih prodavnica, izvlače vlasnike na ulicu vukući ih za kosu, a zatim ih bičuju pred susedima, dok ovi okreću glave ili se smeju i tapšu. Tri. Poljska je napadnuta, a zatim slede objava rata i meseci čekanja. Četiri, tiskanje izbeglica u njenoj ambulanti kad je pala Francuska. Pet. Nemački avioni zasipaju vatrom iz mitraljeza kolone ženâ i dece koji beže. Šest. Anri se teška srca vraća kući s fronta, ponižen brzinom poraza Francuske. Sedam. Dan kada je pao Pariz.

Slike naviru postojanim redosledom. Nensi steže pesnice. Tog dana u Beču se zaklela da će iskoristi svaku priliku koja joj se ukaže da naudi nacistima, a sve što je od tada prošla samo ju je učvrstilo u tom uverenju. Hranila je tu mržnju prema njima. Radovala se svakoj sićušnoj pobedi. Verovala je da je Hitler ludak koji će tresnuti o ogromnu stenu Rusije i tu skončati. Učinila bi bilo šta da propast njegovog zlokobnog, mržnjom ispunjenog režima učini makar za tren bližim. Znala je kako bi trebalo da se boji, primiri se, kloni se nevolje i čeka dok Hitler i njegova mrska banda ne puknu, ali bila je suviše ljuta da bi se bojala, a nije umela da ćuti.

Pedeset. Ovaj čovek. Ovaj dečak, koga su zatekli okupacija i uništenje Stare četvrti u Marselju, a nehajno ga ubio uljez s puškom. Svetlost koja mu napušta oči. Nensi je ponovo zakoračila na ulicu i spustila se do pijačnog trga, ne gledajući u leš. Nikada ga neće zaboraviti. Otključala je bicikl privezan uz ogradu pored fontane i, stavivši paketić u pletenu korpu, izvezla se iz četvrti.

Pošta je stigla do obale gde je Mediteran svetlucao poput dragulja pod hladnim zimskim nebom, skinula je rukavicu, nagnula se unapred i savršeno oblikovanim noktom prešla preko ivice novina koje su poslužile kao uvijač, presekaivši

ih resko kao nožem. U paketiću se nalazila boca *kruga* 1928, šampanjca stare berbe, koji je Anri naručio one večeri kada su se upoznali u Kanu. Nensi je okrenula paketić tako da se poderotina ne vidi i odvezla se do otmenog dela grada u kojem je živela sa Anrijem otkako je rat počeo. Užas posmatranja dečakove smrti polako je bledeo. Podigla je lice ka suncu i pustila da joj povetarac rashladi kožu. Prokleti Nemci. Ucenili su glavu Belog Miša, dakle njenu, na sto hiljada franaka, znači sigurno radi nešto dobro. Stotinu boca izvrsnog šampanjca s crnog tržišta. Nazdravila bi tome, ali morala je da stigne kući i presvuče se za svoje venčanje.

2.

S prozora spavaće sobe, Anri Fjoka je pratio pogledom Nensi dok se uspinjala stazicom. Srce mu je zaigralo od poznate mešavine zadivljenosti, straha i ljutnje. I na dan svog venčanja morala je da odjuri na neki zadatak. Verovatno pisma za Pokret otpora, lažna dokumenta za još nekog izbeglicu koji očajnički želi da napusti Francusku, radio-delovi za ćelije otpora u Marselju, Kanu i Tuluzu. Nensi je, čini se, uvek bila u vozu, rizikujući život kako bi odnela novac i poruke nekom sumnjivom prijatelju prijatelja. Mrzeo je to. Labavost i skrpljenost mreže Pokreta otpora prisilila ju je da veruje neznancima, a ovih dana se ne može verovati ni sopstvenoj porodici. Anri je bio rodoljub – mrzeo je Nemce žarkim besom kao i Nensi, pa je bogatstvo i trpezu delio sa svakim ko je mogao naneti štetu neprijatelju. Ipak, i dalje je svim srcem želeo da ne mora s njima da deli i buduću suprugu. Nensi se izgleda rodila neustrašiva, ali Anri je i te kako znao šta je strah. Ljubav prema njoj naučila ga je tome.

Prislonio je ruku na prozorsko staklo kada je ušla u kuću i šapatom joj izgovorio ime. Ah ta cura, uletela mu je u život poput meteora, i sa sobom u jednakoj meri donela svetlost, čaroliju i metež. Zaljubio se u nju odmah, nepovratno, te prve noći kada su se upoznali. Učinilo mu se kao da se bacio s ruba litice u zapanjujući zagrljaj okeana, ali nije bio siguran šta uopšte želi od njega. Bio je dosta stariji od nje, a njegov je život,

uprkos raskoši, bio jako dosadan u poređenju s njenim. Nakon godinu dana je shvatio kako ne mari za njegov novac. Oh, uživala je u trošenju, baš kao i u svakom novom uživanju koje bi otkrila, ali činila je to s detinjim oduševljenjem. S vremenom je saznao za Nensine rane godine bede i bekstvo iz Australije u Ameriku i London kad joj je bilo šesnaest godina. Beznade da između sebe i tog nesrećnog detinjstva stavi okean, pola sveta, pretvorio se u životinjski apetit za uživanjem i žestoko samopouzdanje. Nakon još godinu dana, Anri je shvatio da je čak i Nensi s vremena na vreme potreban neko na koga bi mogla da se osloni, a ona je odabrala njega.

Odabrala je njega.

U grudima mu je planuo ponos.

Večeras će moći da je nazove svojom ženom. Znao je da samim tim što će se udati za njega neće prestati da crpi njegovo bogatstvo i izlaže se suludim rizicima kako bi pomogla Pokretu otpora – nije se nimalo zanosio da će biti tako – ali danas, ili barem večeras, znaće gde je i da mu pripada.

– Možda bi trebalo *ja* da porazgovaram s Nensi – začuo se glas iza njega, tanak i nazalan. – Ako ne može da stigne na vreme kod frizera na dan venčanja, možda i ne želi da se uda.

Anri baci pogled preko ramena. Njegova sestra je sedela na ivici postelje poput ostarelog ždrala. Kao mlada, bila je lepa devojka, čak i s tim duguljastim licem i tankim usnama, ali nekako je uza sve bogatstvo postala ogorčena, i to ju je, verovao je, učinilo ružnom. Zahtevala je da ga otprati na sprat kad je rekao da će se obući, očajnički želeći da učini i poslednji pokušaj i navede ga da odustane od venčanja.

– Možeš pokušati ako želiš, Gabrijel. Ali ona će ti samo reći da odeš i ostaviš je na miru. Seti se, nju ne sputava bratska ljubav. Ja te možda neću izbaciti iz sobe, ali ona hoće.

Gabrijel je zanemarila nagoveštaj, ma koliko značajan bio. Nastavila je visokim, zujavim glasom poput komarca. – Reći

ću još ovo za nju – na francuskom ume da psuje poput mornara pred isplavljanje. Gde je, zaboga, naučila takav jezik, Anri? Odvratno je.

Anri se nasmešio. Slušati Nensi kako bogara na usvojenom jeziku bilo mu je jedno od najvećih uživanja u životu.

– Prirodno je nadarena za jezike, Gabrijel.

– Pobogu. Uz to je bez miraza! Odbija da postane katolikinja! Veruje li uopšte u Boga?

– Sumnjam.

Zujanje se nastavilo višim tonom. – Kako si mogao, Anri? Kako si mogao da ukaljaš našu porodicu tom prljavom, malom australijskom kurvom?

Time je preterala. Čak je i bratska ljubav imala granice. Anri je uhvatio sestru za ramena, podigao je s kreveta i odlučno je odgurnuo prema vratima.

– Gabrijel, još jednom progovori o mojoj ženi na taj način i više nećeš kročiti u ovu kuću. Kad bih morao da zamenim novac, posao i dragu porodicu za sat vremena u Nensinom društvu u najofucanijem baru na Monmartru, učinio bih bez imalo oklevanja. A sad, napolje.

Gabrijel je shvatila da je preterala i zavapila je, preklinjući. – Samo se brinem za tebe, Anri – uspela je da izusti kad joj je zalupio vrata pred nosom.

Hvala bogu što ne zna za Nensin rad u Pokretu otpora, pomisli Anri. Ni časila ne bi da odskakuće do Gestapoa, što zbog mržnje prema Nensi, što zbog pohlepe za nagradom zbog koje bi rado okrvavila kandže.

Vratio se do ogledala i pogladio kosu. Otkako je počeo rat, prijatelji su mu govorili da izgleda mlađe. Nije želeo da im kaže kako oni zapravo brže stare. Ne bi želeo da ih uvredi, jer bili su verni suprugama, time što bi istakao kako mu je Nensi, tinejdžerka izbegla s drugog kraja sveta, pružila svrhu i nadu

dok su se oni teturali, zapanjeni porazom Francuske, begom britanskih vojnika iz Denkerka, a onda i užasnim bombardovanjem francuske flote kod Mers el-Kebira na obali francuskog Alžira, koje je naredio niko drugi nego Čerčil. Više od hiljadu Francuza stradalo je od britanskih bombi. To je potreslo njegove sunarodnike i oni su se povukli u svoje kuće suočeni s činjenicom da su Nemci sada smatrali kako poseduju celu zemlju. Nije bilo tako. Francuska će se na kraju podići. Nensi ga je naterala da poveruje u to. Kakav bi mu bio život bez nje? Zadrhtao je. Paklen, siv.

Uz to se, naravno, činilo da je Nensi najbolja prijateljica sa svim mešetarima crnog tržišta na Rivijeri. Njihov sto je uvek bio krcat svežim mesom, pa su delili hranu s prijateljima koji nisu imali ni veze ni novca. Anri nije mogao da se seti da su Nensi i on kod kuće sami obedovali bar godinu dana unazad.

Začuo je kucanje na vratima.

– Šta je? – brecnuo se otresito, pomislivši da je njegova sestra možda skupila hrabrost za poslednji napad.

Nensi se ušunjala poput mačke. Jedva da je bila u kući deset minuta, ali eto je, ukovrdžane kose podignute da joj uokviruje srololiko lice, punih usana tamnocrvenih poput trešnje na beloj napuderisanoj koži, dok joj se plava haljina talasala i prelazila preko punih oblina grudi i bokova.

– Hoćeš li me odsad tako pozdravljati svaki put kad ti pokucam na vrata garderobe, Anri?

Krenuo je ka njoj sa sjajem u očima, ali ona podiže ruku.

– Nemoj da me izgužvaš, čudovište jedno! Samo sam htela da znaš kako sam spremna da me učiniš poštenom ženom, ako te Gabrijel nije ubedila u suprotno – namignula je. – Iako sam je upravo spazila kako šmrče u maramicu dole u hodniku, pa pretpostavljam da joj nije uspelo.

Stavio joj je ruke na bokove, osećajući kako joj plava svila haljine klizi po koži, ali nije pokušao da je poljubi.

– Kako si mogla da izađeš danas, Nensi? Usred ovog pakla. I to na dan našeg venčanja?

Stavila mu je ruku na obraz. – Oprosti, ali nemoj da brundaš na mene, matori medo. Bilo je važno, barem meni. A sad sam kod kuće.

– Jesi li videla nove plakate koji nude sto hiljada za Belog Miša? Čini se da vaš štos sa izvlačenjem zarobljenika iz Pjužea nije prošao nezapaženo.

– Vredelo je – odvrati, nežno skidajući njegove ruke s bokova pre nego što bi stisak oštetio nežnu i izuzetno skupu svilu. – Ti ljudi sad mogu nešto i da učine. Iako je taj britanski vazduhoplovac pravi seronja. Žalio se na hranu i na to kako je sigurna kuća tesna kao da se nismo svi doveli u opasnost da završimo pred streljačkim vodom ne bi li spasli njegovu jednu guzicu.

Anri se odmakao od nje. Gabrijel je uvek govorila o drugim ženama koje je mogao izabrati za suprugu, lepim, otmenim i poslušnim Francuskinjama. Pomno bi vodile troškovnik i ostajale kod kuće u miru. Međutim, svaka druga žena na svetu nestala bi čim pomisli na Nensi. Njena vatrenost i oštar jezik. Odbijanje da se boji. Išla je protiv sveta licem u lice, kao u ringu. Preklapanje te dve slike u njegovoj glavi, izubijane boksterske gromade i ove prelepe mlade žene u plavoj svili i s tamnocrvenim ružem, natera ga u smeh i ona ga upitno pogleda.

– Beli Miš je loše ime za tebe, Nensi. Ti si lavica. Pa dobro, hoćemo li se venčati?

Navukao je sako, a ona mu se ponovo približi kako bi mu popravila kravatu. Osetio je miris *šanela* na njenoj toploj koži.

– Da, mesje Fjoka. Hoćemo.

Zabava u *Hotelu Luvr e Pe* bila je pun pogodak. Čak ni kisel pogledi Anrijevih članova porodice nisu mogli da pokvare savršeno radosnu pobedu. Ako su se neki i pitali kako je nova gospođa Fjoka uspela da pribavi takvo obilje i raskoš za veliki dan, zadržali su sumnje za sebe i mahnitito navalili na ozbiljan posao uživanja.

Nensi je bila van sebe od sreće. Znala je da će se o zabavi pričati u gradu i da je Anrija učinila ponosnim. Svaki sat proveden u raspravama i prepirkama s kuvarima, cvećarima i krojačima vredeo je truda. Eto ti na, Marselju. Zavukla je ruku u njegovu ispod stola u čelu pozlatom ukrašene plesne dvorane. Bio je okrenut na drugu stranu i razmenjivao šale s jednim od njegovih poslovođa u brodogradilištu, ali stisnuo joj je blago vrhove prstiju i palcem joj protrljao unutrašnju stranu dlana tako da je zadrhtala.

– Madam Fjoka – obratio joj se glas s druge strane. Bio je to Bernard, upravnik hotela i jedan od Nensinih omiljenih prijatelja. Odmaknuo se kako bi dopustio podređenom da na sto stavi srebrnu kibli s ledom i čiste čaše ispred Nensi i Anrija, a zatim je podigao ohlađenu bocu iz leda, pokazao joj je i, pošto je klimnula glavom, otvorio je. Držao je bocu uvežbanom rukom, a piće je poteklo šumeći i napunilo im čaše.

Anri se okrenuo od prijatelja, ugledao etiketu i da se radi o staroj berbi, i glasno se nasmejao. – Kako ti je to uspelo, Nensi?

– Rekla sam ti da sam išla na vrlo važan zadatak danas, matori medo.

Odmahnuo je glavom, ali prihvatio je čašu od Bernarda s nevoljnim osmehom na usnama.

Nensi je ustala i viljuškom kucnula po punoj čaši. Krajicom oka je spazila kako se Gabrijel, koja je sedela kraj svog

jednako neprijatnog oca Kloda, ukočila. Mlada da nazdravlja na venčanju? Nedopustivo! O da, Nensi je htela da nazdravi.

Mahnula je rukama. – Molim za tišinu, nevaljalci!

Vođa muzičke grupe prekinuo je svirače u punom zamahu, a Nensini prijatelji su učutkivali jedni druge uz kikut. Nensi je podigla čašu.

– Hvala! Nažalost, moj otac danas nije mogao da bude ovde, ali šalje pozdrave iz Sidneja – nagađala je Nensi. Nije ga videla od pete godine. – A moja majka nije ni bila pozvana, a da je poznajete, shvatili biste koliki sam vam učinila – nastavila je. Ta zlobna žena skućenog uma u zlobnoj skućenoj kući, s *Biblijom* u jednoj i štapom u drugoj ruci. Neka trune. – Zbog toga ću pokušati da nazdravim u svoje ime. Večeras nazdravljam svom mužu – zastala je zbog klicanja i zvižduka – čašom *kruga* iz 1928, jer je tu berbu naručio u noći kad smo se upoznali, dok je Francuska još bila slobodna. Ipak, bio rat ili ne, s nacistima na našim ulicama ili bez njih, kažem vam večeras: dok smo u srcima slobodni, Francuska je još slobodna. Anri, znam da sam teška, skupa i nezgodna žena, ali ti si moja stena i zajedno ćemo izgraditi život dostojan ove berbe. Zaklinjem ti se.

Anri je ustao, prislonio čašu uz njenu i na trenutak, kad su im se pogledi sreli, bili su jedini ljudi na svetu.

– Madam Fjoka – rekao je Anri i otpio gutljaj šampanjca.

Neko je glasno uzdahnuo u gomili, a čak je i Nensi osetila peckanje suza u očima. Ne. Večeras je proslava.

– Dovraga s pristojnošću – rekla je i iskapila čašu, a zatim se okrenula i podarila prisutnima svoj najbolji, najširi osmeh, kojem je bilo nemoguće odoleti.

Klicali su iz sveg glasa, oduševljeni i prkosni. Vođa muzičara je shvatio da je pravi trenutak i započeo brzu verziju „Kada sveci marširaju“. Konobari su krenuli da čiste stolove i

sklanjaju ih s puta kako bi započeo ples, pogurani teturavim poletom Nensinih najozloglašnijih prijatelja.

Anri je stavio čašu na sto i poljubio suprugu.

Nensi je krajičkom oka primetila kako Gabrijel trlja oči lannenom maramicom, pa mu je strastveno uzvratila poljubac i bacila mu se u zagrljaj poput zanesveščene holivudske zvezde. Pljesak i povici bili su dovoljno glasni da se čuju niz obalu.